

forma deplorable, per sorpresa, sense proves ni correcció de ningú.

Auba, V. *alba Aubac*, V. *obac Aubacor*, *aubacora*, V. *albacora Aubaga*, V. *obac Aubaina*, V. *albaina Aubarda*, *aubarda*, *aubarder*, *aubardó*, V. *albarda Aubat*, *aubeca*, V. *alba Aubelló*, *aubelloi*, *aubellonar*, V. *albelló Aubercoc*, *aubercocquer*, V. *albercoc Auberg*, V. *alberg Auberge*, V. *alberge (PRÉSSEC) Auberginer*, *auberginera*, *auberginiera*, *auberginya*, V. *alberginia Aubericoc*, V. *albercoc Aubertjó*, V. *albertjó Aubernús*, V. *barnús Aubert*, V. *asberg*

Aubert, el nom del poble aranès, dubto molt que vingui del NP *Albert* (potser pre-romà) *Aubi*, V. *alber Aubigot*, V. *abegot* (V. *ABELLA*) *Aubirar*, V. *albirar Aubó*, *aubonada*, *aubonar*, V. *albé Aubre*, V. *arbre Aubricoc*, *aubricocquer*, V. *albercoc Auca* 'conjunt de petites estampes ---', 'cert joc d'atzar', V. *oca*

AUCA, 'òliba', variant local (Ribagorça) del més estès MEUCA (mot imitatiu) per adaptació a *aucar* (AHUCAR) 'llançar crits udolant o escridassant'.

Auceïdor, V. *occir Aucell*, *aucella*, *aucellada*, *aucellaire*, *auceller*, *-era*, *-eria*, *aucellet*, V. *ocell Auciador*, *aucir*, *auciure*, V. *occir Audaç*, *audàcia*, *audaciós*, V. *gosar Audible*, *audiència*, *audiòmetre*, *audir*, *auditiu*, *auditor*, *auditori*, *auditoria*, V. *oir Aufàbega*, V. *alfàbrega Aufàbia*, *aufabió*, V. *alfàbia Aufàbrega*, *aufabreguera*, V. *alfàbrega Aufals*, V. *alfals*

AUFARSÓ, 'panet de farina amb ous i sucre', mot valenc que no ens és conegut directament, en relació amb el cat. ant. i dial. *oferçó* 'ofrena, donatiu' (provinent del b. ll. OFFERTIO, -ONIS, derivat de *offerre* 'oferir'), sigui per evolució espontània o més aviat per alteració o amb contaminació de l'ar. *ħasú* 'espècie de pastís', d'on provenen els cast. ALFAJOR i *alhajú* (DCEC I, 110). Cf. *oferçó* 'ofrena, donatiu', *VidesR.*, 60v2, 62r2, *oferçó* en doc. de 1480-4 i altres citats en el glossari d'aquestes, cast. ant. *eforción*, *oforción*, variant de INFURCIÓN 'tribut en menjars' (DCEC II, 998.9), cat. dial. *auferena*, *of-*, *af-*, 'pa de casa que s'oferia en romiatges o es donava en almoïna', OFFERENDA. Sembla que tenim ja l'acc. valença en un doc. de Solsona, de 1434: «cascun forner --- age a coure, panades, casçoies e *euforsons*, sens puya o loguer» (on l'escassa perícia del publicador ha imprès e en *forsons* i *cafçoies*, *BABL* XI, 329) (cf. forners deven coure lo pa --- ne panada ne caçola ---), *cassola* 'cert guisat', *AlcM*, § 2).

Auflàbia, V. *alfàbia Auflange*, V. *alfange Auflaus*, V. *alfals Aufec*, *aufegar*, *aufegó*, V. *ofegar Auflonc*, variant de ENFLONC, però suposo que no és més que una errada de còpia per *anflonc*, mal escrit *Autorges*, *auforja*, V. *alforja*

AUFRANY, 'ocell rapaç de la família dels voltors', probablement alteració fonètica d'un b. ll. OSSIFRANGENS id., passant per **osfranyis* i **orfranyis*, pròpiament = *trenca-l'os*, cpt. del ll. OS i FRANGERE 'trencar, fracturar'.

No en tinc notícia anterior a Verdaguier, que ja va usar-lo en l'*Atlàntida*: «oidà, que anit vos sobra, taurons y *aufranyis*, catnatge; / y encara us posa a taula l'Atlàntida els seus fills, / que debateguen aigües ençà, llur crit salvatge / lligant-se, en chor feréstech, del mar ab los renills» (IX, 1.1); redacció diferent en la 1.ª versió. Mot ben verdaguierà, que va repetir en el *Canigó*, i segons *AlcM* no és solament d'Osona sinó també, amb un sentit figurat, de la Vall de Ribes. És un equivalent de la formació del ll. *ossi-fraga*, d'on el fr. *orfraie*, on de nou tenim el canvi fonètic, força natural en aquesta combinació, de *sfr* en *rfr*; després tant pogué haver-hi dissimilació de la nova *r* en *l* (i *olf* -> *ouf*-) com en *zero* (i ulteriorment *au-* secundari com en *atabac*, *aubert*, *aucell*). Amb elements més moderns, el cat. *trencalòs*, el cast. *quebranta-huesos*, etc., d'òbvia explicació pel sentit.

Ossi-frangens pogué ser una formació, paral·lela a aquesta, i ja existent en el llatí visigòtic, deguda a observadors semipopulars de la vida natural (com falconers, ramaders, autors de bestiaris) d'on la conservació del nominatiu; si bé, però, també fóra plausible creure que es va crear com a cpt. merament català de tipus imperatiu (el mateix de *trencalòs* = *trenca l'os*) en època arcaica, quan *frànyer* era tan usual com *trencar* i quan hi havia més tendència a posar, a la llatina, el complement davant i el verb darrere.

AUGE, 'apogeu d'un astre', de l'ar. *'auğ* id., 'punt de màxim allunyament o elevació respecte de la terra'. □ 1.ª doc.: fi S. XIV, Gilbert-Corsuno.

Mot també manllevat per altres llengües romàniques, però el cast. *auge* és on mostra més antiguitat i més ampla penetració [c. 1260-70]. Per a les qüestions que planteja la derivació del mot dins l'àrab, veg. DCEC I, 329 (cf. infra *Auxella*).

AUGITA, pres del ll. *augitis* i, aquest, derivat del grec *αύγη* 'llum', 'brillantor'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLit* Costa.

AUGMENT, pres del ll. *augmentum* id., derivat de *augēre* 'augmentar'. □ 1.ª doc.: c. 1370-80.

En el *Tractat* de Gilbert i Corsuno: «Astrologia --- entre les ciències naturals, aquesta és a l'hom de major utilitat, car lo seu enginy ne pren molt gran *augment*; e lo enteniment, marvellós clarificament; e lo seny, acabat reposament». Són freqüents *augment* i *augmentar* ja en el *Tirant* de Martorell, amb certa vacil·lació entre la grafia en *augm-* i la simplificada en *aum-*, però aquella apareix, comprovada en part dels passatges de la prínceps, p. ex. en el cap. 99 (Riq., p. 225): «e com a mi és notori, e és pública fama, vós tenir en la cort vostra un estrenu cavaller, los actes singulars del qual són molt experimentats, qui do-